

Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним ЄС. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Передбачена Угодою поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ГВЗВТ) між Україною та ЄС визначатиме правову базу для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, частково робочої сили між Україною та ЄС, а також регуляторного наближення, спрямованого на поступове входження економіки України до спільного ринку ЄС [1, с. 526].

Основні складові Угоди: ця амбітна і новаторська Угода пропонує конкретний спосіб використання динаміки відносин між Україною та ЄС для підтримки ключових реформ, відновлення і зростання економіки, здійснення державного управління та галузевого співробітництва у більш ніж 30 сферах, таких як енергетика, транспорт, захист

навколишнього середовища, співпраця у сфері промисловості та малого і середнього бізнесу, соціальний розвиток і захист, рівноправ'я, захист прав споживачів, освіта, навчання і молодіжна політика, а також культурне співробітництво (табл. 1). Водночас Угода не є кінцевою метою співробітництва України з Європейським Союзом, а являє собою лише необхідний інструментарій наближення до ЄС.

Угода сприятиме та пропонує спосіб використання динаміки відносин між Україною та ЄС з особливою увагою до підтримки основних реформ, відновлення і зростання економіки, здійснення державного управління і галузевої співпраці. Визначає порядок денний реформ в Україні, який спирається на комплексну програму наближення українського законодавства до законодавства ЄС, що буде орієнтиром для всіх партнерів України у роботі та наданні підтримки. Переговори щодо Угоди про асоціацію проводилися у поєднанні з іншими питаннями. Так допомога ЄС Україні пов'язана з порядком денним реформ, що є результатом переговорів. Зокрема, важливою у цьому контексті є програма Всеохоплюючого інституційного розвитку.

Література

1. Мартусенко І.В., Погрішук Б.В. Регіональна економіка: Підручник / І.В. Мартусенко, Б.В. Погрішук. – Тернопіль: Крок, 2015. – 626 с.
2. Мартусенко І.В. Збереження суверенного статусу України в умовах сучасних глобалізаційних процесів / Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 8. – С. 210-214. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015.pdf>.
3. Представництво ЄС в Україні / Європарламент підтримав пропозицію щодо зниження митних зборів для українського імпорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/all_news/news/2014/2014_04_03_01_uk.htm. – 03. 04. 2014.

УДК 339.137.2:339.94

КОНКУРЕНЦІЯ: ЇЇ СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Перепеляк Л. – ст. 3 курсу, гр. ЕППвн-31

Науковий керівник – к.е.н., доцент Харчук С.А.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Враховуючи особливості розвитку ринкових відносин в Україні актуальним стає вивчення конкуренції як економічної категорії та дослідження шляхів підвищення її в умовах активізації глобалізаційних процесів.

Значне існування кількості різних наукових думок щодо дослідження еволюції поглядів на конкуренцію, оскільки саме таким шляхом можна систематизувати рекомендації щодо підвищення рівня конкурентоспроможності в умовах глобалізації.

У наукових працях І. Ансоффа та М. Портера закладено теоретичні основи щодо розуміння понять «конкуренція», «конкурентоспроможність», «конкурентні переваги», їх взаємозв'язок та вплив на процеси планування та стратегічного управління підприємством. У роботах М. Портера також детально досліджено конкуренцію як економічну категорію, її форми та шляхи підвищення. Вище названі науковці по праву вважаються корифеями у теорії конкуренції [1,4].

Й. Шумпетер також здійснив суттєвий вклад у розвиток теорії конкуренції, визначивши, що досконала конкуренція для суспільства – це стимул для мінімізації витрат і максимального наближення

оплати праці до її граничної продуктивності. Ефективна конкуренція, за Шумпетером, можлива тільки за умов економічної динаміки. Цей стан забезпечується якісно новим рівнем виробництва, що базується на безперервному запровадженні нововведень, новаторстві на всіх рівнях технології, управління й організації виробництва, якості продукту, освоєння нових ринків збуту, сировини. Тобто ефективна конкуренція – це конкуренція нового типу, побудована на новаторстві [7].

Сучасні дослідники розвинули теоретичні підходи до визначення конкуренції та конкурентоспроможності як економічної категорії. Л. Л. Антоноук визначає, що конкурентні переваги економіки країни, її окремих галузей, підприємств та регіонів на глобальних ринках обумовлюють відповідно і темпи зростання виробництва та національну безпеку. Рівнем конкурентоспроможності визначаються й світогосподарські позиції країн [2].

На думку В. М. Гесця, конкурентоспроможність національної економіки спроможність країни виживати та розвиватися в «агресивному середовищі» світової економіки, тому її

підвищення є одним із найпріоритетніших завдань соціально-економічної політики держави [3].

Аналіз наукових поглядів з питань конкуренції свідчить про їх масштабність та багатоаспектність і в кожному випадку зміст цього поняття визначається залежно від цілей, відповідно до яких воно сформоване. Різноманітність і неоднозначність підходів до розуміння конкуренції, як економічної категорії створює необхідність у поглибленні теоретичних досліджень конкуренції як головної ознаки, необхідного і важливого елемента сучасної економіки в умовах глобалізації.

Конкуренція – багатоаспектне поняття, яке доцільно визначити як суперництво між виробниками товарів і послуг за ринок збуту, завоювання певного сегмента ринку за рахунок здобуття та реалізації найвигідніших умов виробництва і збуту товарів та послуг в процесі управління своїми конкурентними перевагами з метою збільшення прибутку та розширення масштабів діяльності.

Конкуренція виконує роль регулятора темпів і обсягів виробництва, спонукаючи виробника запроваджувати науково-технічні досягнення, підвищувати продуктивність праці, вдосконалювати технологію, організацію праці тощо. Вона сприяє витісненню з виробництва неефективних підприємств, раціональному використанню ресурсів, запобігає диктату виробників-монополістів по відношенню до споживача.

Конкуренція виконує в умовах глобалізації функції регулювання, мотивації, розподілу і контролю, так як для виявлення рівня конкурентоспроможності важливим є ступінь доступності новітніх технологій для користувачів усередині країни та використання прямих іноземних інвестицій, які є джерелом залучення іноземних технологій.

Сучасні глобалізаційні процеси призводять до трансформації конкурентних відносин у наступних напрямках: – по-перше, в умовах глобалізації конкуренція трансформується в багаторівневу систему, яка передбачає розвиток специфічних форм конкурентних відносин в залежності від співвідношення глобального та національного рівнів; – по-друге, відбувається зміна форм і методів конкуренції, що полягає у переважанні елементів співробітництва та партнерства над суперництвом внаслідок якісних змін цілей господарювання суб'єктів глобалізованого простору.

Економічна глобалізація вимагає від країн світу координації дій з метою запобігання поширенню кризових явищ та вироблення узгоджених правил поведінки у глобальному середовищі. Здорова економіка має бути підкріплена зростанням ділової активності, керована законом та стабільними цінами. У зв'язку із цим конкуренцію в подальшому потрібно розглядати як комплексну категорію, що відображає відносини між суб'єктами господарювання, які виникають на ринку і проявляються в боротьбі за кращі результати діяльності, завдяки чому зможуть формуватися різні моделі ринку та будуть задовольнятися потреби як окремих споживачів, так і суспільства в цілому.

В сучасних умовах розвиток світової економіки потрібно супроводжувати зростанням глобальної конкуренції, що зумовить необхідність розробки концептуальних положень, методичних і практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму підвищення конкурентних можливостей промисловості на міжнародному і внутрішньому ринках в умовах глобалізації.

Література

1. Ансофф И. Планирование будущего корпорации / И. Ансофф. – М. : Прогресс, 1985. – 560 с.
2. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації: монографія / Л. Л. Антонюк. – К. : КНЕУ, 2004. – С. 104–105.
3. Гесьць В. М. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів: монографія / за ред. В. М. Гесьця, А. А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 273 с.
4. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер; пер. с англ. В. Д. Щетинина. – М. : Международные отношения, 1993. – 51 с.
5. Савченко І. А. Сучасні підходи до економічної сутності конкурентних відносин [Електронний ресурс] / І. А. Савченко // Ефективна економіка. – 2013. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.
6. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление / Р. А. Фатхутдинов. – М.: Инфра-М., 2002. – 892 с.
7. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития: исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры / Й. А. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 456 с.

УДК 331.108.3

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ

Письменюк А. – ст. 3 курсу, гр. ЕППвн-31

Науковий керівник – к.е.н., доцент Харчук С.А.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

У сучасному світі, що глобалізується, числі технологіями підбору персоналу та відбувається активний обмін технологіями, у тому можливостями їхнього практичного використання.